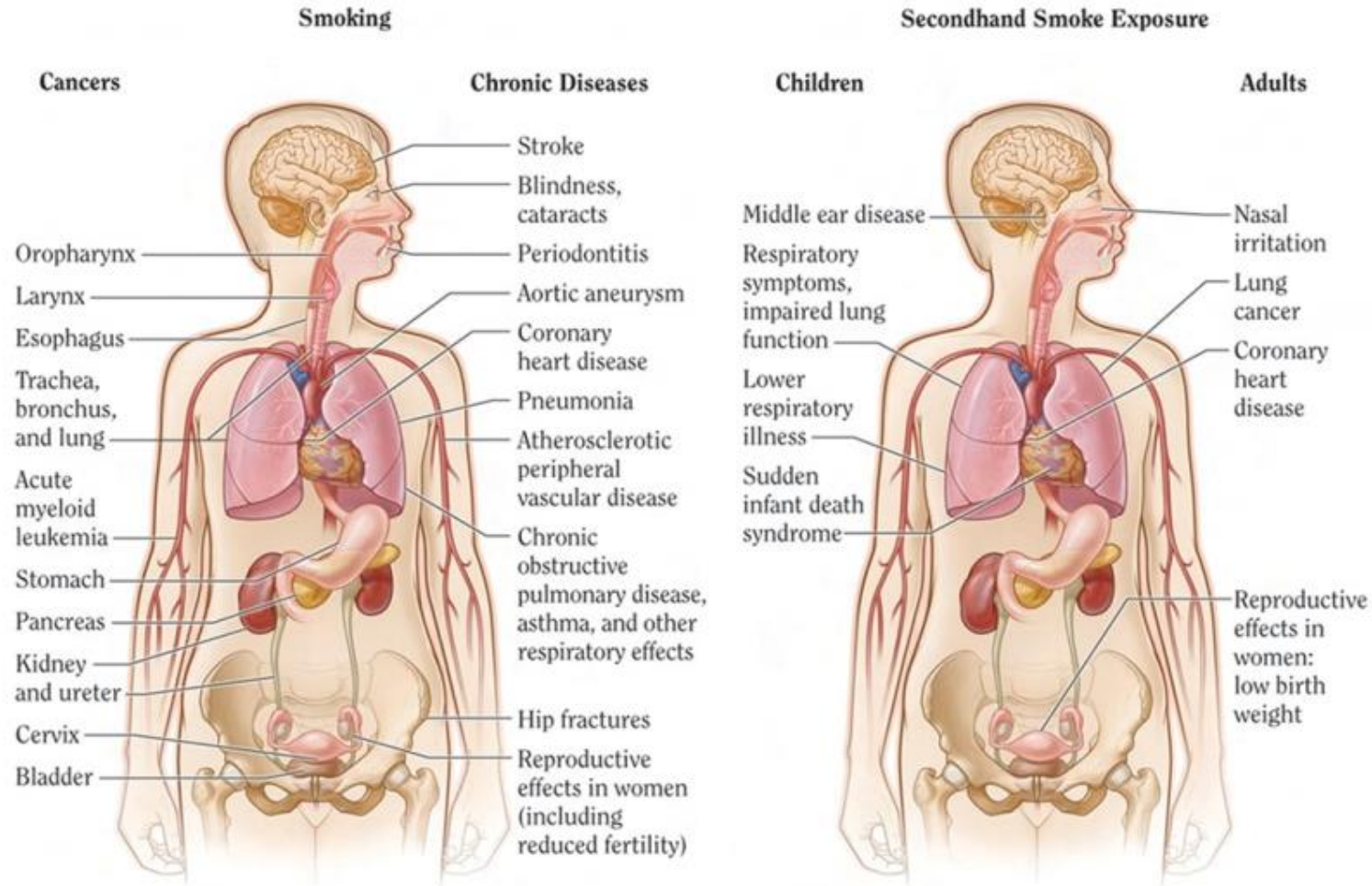

Sigara bağımlılığında farmakoterapi

Samy Subhi Abusenbl
YDÜ Tıp Fakültesi
Dönem 4 Öğrencisi

Sigara öldürür

Neden insanlar hâlâ sigara içiyor?

- **Nikotin bağımlılık yapar**
  - Öfori
  - Artmış uyanıklık, konsantrasyon ve bellek
  - Azalmış anksiyete
  - Habitüel bağımlılık
- **Sigara içmek “toplumca normaldir”**
  - Arkadaş grupları
  - Sigara içerken sosyalleşme
  - Nargile kafeleri...

Sigara bırakmaya yönelik etkili girişimler

Girişim	Etkililik
Vergiler ve yasa dışı arzın önlenmesi yoluyla finansal maliyetin artırılması	%10 fiyat artışı karşılığında ~%1 – %2 prevalans azalması
Tütün karşıtı reklam kampanyaları	Değişken
Sigara içenlere kısa doktor tavsiyesi	Sigarayı bırakma oranında ~%1 – %3 artış
Farmakoterapi	Bırakma başarısında ~%5 – %15 artış
Davranışsal destek	Bırakma başarısında ~%3 – %10 artış
Basılı kişisel gelişim materyalleri	Bırakma başarısında ~%1 – %2 artış
Akran liderliğinde okul temelli sigara karşıtı programlar ve sosyal yeterlilik eğitimi	Değişken

Farmakoterapi nasıl yardımcı olur?

- Artmış başarı oranı
- Azalmış relaps oranı
- Diğer girişimlerle birlikte kullanılabilir

Farmakoterapi
nasıl yardımcı
olur?

1. Nikotinin yoksunluk belirtilerini hafifletmek
2. Nikotinin etkilerini bloke etmek

Sigarayı bırakmak için mevcut farmakoterapiler

1. Nikotinik agonistler

I. Nikotin

2. Nikotin parsiyel agonistleri

I. Sitizin (sitizininiklin)

II. Vareniklin

3. Nikotin antagonistleri

I. Bupropiyon

4. Nikotinik olmayan ilaçlar

I. Klonidin

II. Antidepresanlar

III. Glukoz

5. Gelecek gelişmeler

I. Aşı

II. Geliştirilmekte olan ilaçlar

Nikotin replasman terapisi

- Nikotinin diğer zararlı maddeler olmadan replasmanı
- Dozlam kişiden kişiye, ihtiyaçlarına ve bağımlılık düzeyine göre farklılık gösterebilir
- Farklı formları vardır

sakız

bant

pastil

tableti

sprey

inhaler

Sitizin

- Diğer adı sitizinklin
- Reęetesiz satılır
- Nikotin reseptörü parsiyel agonisti
- Düşük dozlarda mezolimbik ödöl yolaklarında nAChRleri aktive edebilir
- Nikotinin duyusal uyarımını engeller ve yoksunluk belirtilerini azaltır
- En sık görülen yan etkileri arasında mide bulantısı, rüya görmede değişiklikler, kabızlık, şişkinlik ve kusma vardır

Vareniklin

- Reçeteli ilaç
- Nikotin reseptör parsiyel agonisti
- (Olasılıkla) daha yüksek efikasitesi ve (olasılıkla) daha az yan etkisi olan sitizin türevi
- Düşük dozlarda mezolimbik ödül yollarında nAChRleri aktive edebilir
- Nikotinin duyusal uyarımını engeller ve yoksunluk belirtilerini azaltır
- En sık görülen yan etkileri arasında mide bulantısı, rüya görmede değişiklikler, kabızlık, şişkinlik ve kusma vardır

Bupropiyon

- Reçeteli ilaç
- Nikotin reseptör antagonisti
- Dopaminerjik ve adrenerjik etkili atipik antidepresan
- Aynı zamanda bir santral nikotinic reseptörü de antagonize eder ve nikotinin reinforisman etkilerini bloke eder
- Sigara bırakma sonrası kilo alımını engellemeye yardımcı olur
- En sık görülen yan etkileri arasında uykusuzluk, baş ağrısı ve kuru ağız vardır

- **Klonidin**
  - α_2 adrenerjik agonist
    - Endikasyonları arasında hipertansiyon, kronik ağrı sendromları, madde istismarı yoksunluğu ve diğer nöropsikiyatrik durumlar vardır
  - Nikotin yoksunluğunun akut semptomlarını baskılar
    - Gerginlik, sinirlilik, anksiyete, arzu ve huzursuzluk
- **Antidepresanlar**
  - Trisiklikler, SSRİler ve MAO inhibitörleri
  - Bırakma oranında bir miktar artış ve relapsta azalma gösterirler
  - Veri yetersiz, bu endikasyon için önerilmez
- **Glukoz**
  - Nikotinin açlık giderme etkisi açken sigara içme arzusuna neden olabilir
  - Glukoz çiğneme tabletleri sigara içilmediğinde içme isteğini azaltabilir
  - Düşük maliyet, neredeyse hiç kötü yanısı yok
  - Kesin bir çalışma yok

Tütün bağımlılığında farmakoterapinin geleceği

Nikotin aşıısı

- Nikotine özgü antikorlar üretmesi için bağışıklık sisteminin uyarılması
  - Nikotinin kan beyin bariyerini geçmesini engeller
- Bugüne kadar beş nikotin aşıısı klinik çalışmalarda denendi
  - Çeşitli eksiklikleri nedeniyle hiçbirisi tütün kullanımında azalmaya neden olmadı
- Daha fazla araştırma ve klinik deney yapılması gerekiyor

• Rimonabant

- Kannabinoid reseptör 1 invers agonisti
- Beyinde nikotinin deęiřtirdięi sistemleri modüle edebilir
- Klinik alışmalar sigarayı bırakma konusunda başarı gösteriyor
- Psikiyatrik yan etki oranında anlamlı artışa neden olur

• Reboksetin

- Noradrenalin taşıyıcı inhibitörü ve nonkompetitif nAChR antagonisti
- Hayvan alışmaları umut verici sonuçlar gösteriyor

• Naltrekson

- Opiyoid reseptör antagonisti
- Endojen opiyat sistemi nikotin reinforcesmanına yol açıyor olabilir
- Ön çalışmalar relapsta ve sigara içme isteğinde azalma gösteriyor
- Önemli yan etkilerle, özellikle sedasyonla ilişkili

• Vigabatrin

- Antiepilepsi ilacı
- Hayvan deneylerinde ödül merkezlerinde dopamin artışına neden olduğu ve nikotin arzusunu durdurabildiği gösterilmiştir

Peki ya e-sigaralar?

Tütün zarar azaltma

Tütün zarar azaltma nedir?

- Tütün ve nikotin kullanımını tamamen ortadan kaldırmadan, zararları en aza indirmek ve toplam ölüm ve hastalık oranını azaltmak
- Ayrıca sigara içen kişilerin haklarına olan inanç ve saygı üzerine kurulu bir sosyal adalet hareketi
- Ayrıca sigara içmeyenlerin çevresel tütün dumanına maruz kalmasının azaltılmasına da yardımcı olur
- Sigaradan uzak durmayı veya hiç tütün kullanmamayı amaçlayan önlemlerin yerini almaz
- Tütünden uzak durmak veya hiç tütün kullanmamak ideal sonuçtur

Elektronik sigaralar

Effects of vaping, compared to smoking

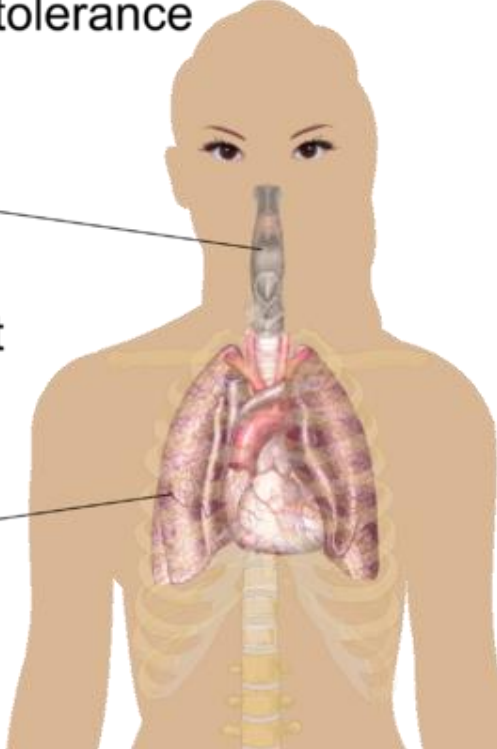
- Less weight gain after smoking cessation
- Increased exercise tolerance
- Reduced mortality

Mouth and airways

- Reduced spitting
- Reduced sore throat
- Reduced cough

Lungs

- Reduced shortness of breath

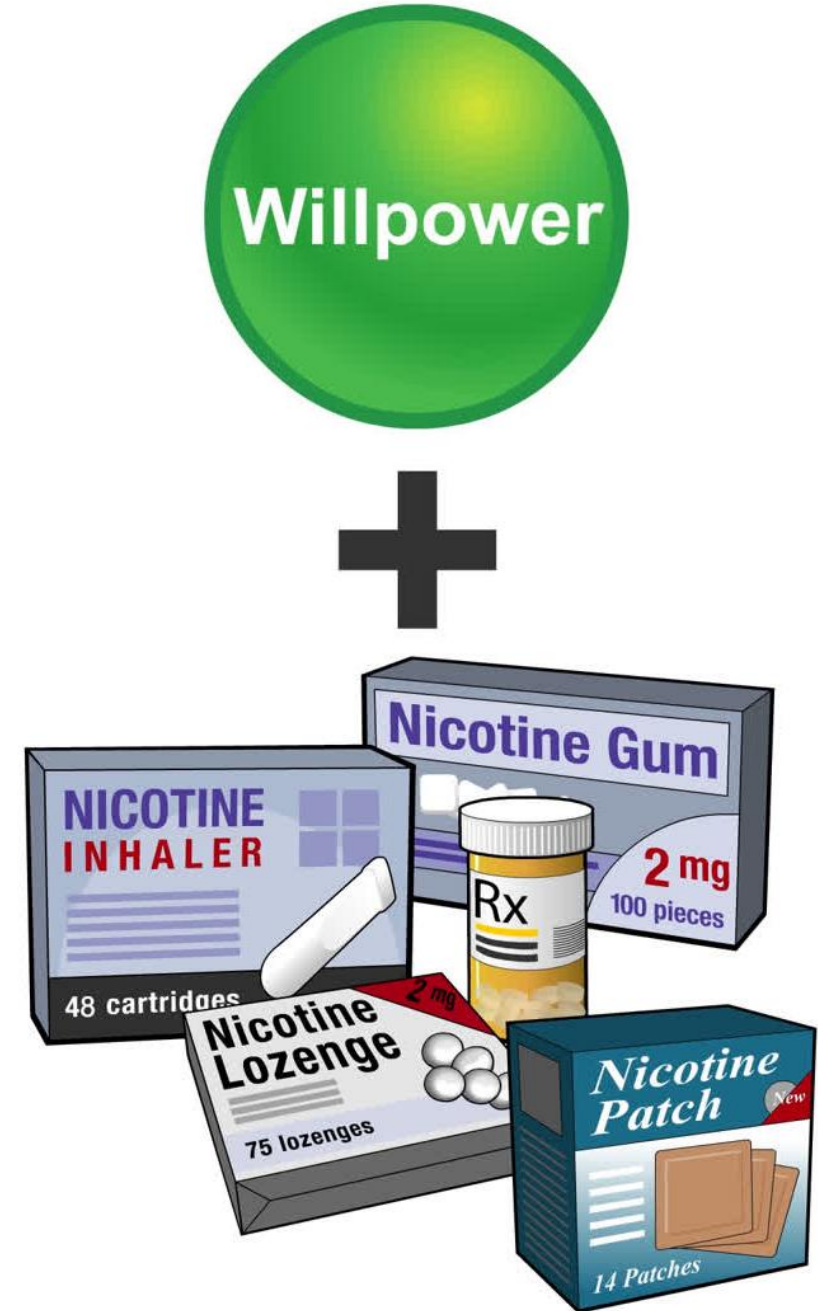

- Nikotin elektronik sigaralar ısıtılarak buharlaşma yoluyla yanmadan soluma sağlar
- Nikotin replasman tedavisi gibi etki eder
- Tütünün yanmasıyla karşılaştırıldığında daha az zararlı madde
- Sigara içmeyi simüle eder, özellikle habitüel bağımlılıkta zararın azaltılması için kullanışlıdır
- Güncel bir meta-analize göre nikotinli e-sigaralar nikotin replasman tedavisi, nikotinsiz e-sigara veya davranışsal destek / desteksiz ile karşılaştırıldığında daha yüksek sigara bırakma oranı gösterir*

Neden çoğu insan sigarayı bırakmayı başaramıyor?

- Sigara ve diğer tütün ürünlerinin yaşamda bir başa çıkma mekanizması olarak kullanılması hafife alınmamalıdır
- Çoğu insan yaşamlarındaki sorunlar nedeniyle sigara bağımlılığından vazgeçmeyi zor bulur
- Nikotin sigara içenlerin çoğunun kaçınmayı tercih ettiği güçlü yoksunluk belirtilerine sahip, oldukça bağımlılık yaratan bir bileşiktir
- Sigarayı bırakmak kilo alma gibi diğer istenmeyen etkilere neden olur
- Sigara içenlerin çoğu sigara içmeye çok erken yaşta başlar ve sigarasız bir yaşam düşünemezler

En iyi yöntem
farmakoterapi
+
irade

Dinlediğiniz için sağolun

Referanslar

1. Shiffman S, Gitchell JG, Warner KE, Slade J, Henningfield JE, Pinney JM. Tobacco harm reduction: conceptual structure and nomenclature for analysis and research. *Nicotine Tob Res.* 2002;4 Suppl 2:S113-29
2. Frishman WH. Smoking cessation pharmacotherapy. *Ther Adv Cardiovasc Dis.* 2009 Aug;3(4):287-308
3. Raupach T, van Schayck CP. Pharmacotherapy for smoking cessation: current advances and research topics. *CNS Drugs.* 2011 May;25(5):371-82
4. Beard E, Shahab L, Cummings DM, Michie S, West R. New Pharmacological Agents to Aid Smoking Cessation and Tobacco Harm Reduction: What Has Been Investigated, and What Is in the Pipeline? *CNS Drugs.* 2016 Oct;30(10):951-83
5. West R. Tobacco smoking: Health impact, prevalence, correlates and interventions. *Psychol Health.* 2017 Aug;32(8):1018-1036
6. Hatsukami DK, Carroll DM. Tobacco harm reduction: Past history, current controversies and a proposed approach for the future. *Prev Med.* 2020 Nov;140:106099
7. Feeney S, Rossetti V, Terrien J. E-Cigarettes-a review of the evidence-harm versus harm reduction. *Tob Use Insights.* 2022 Mar 29;15:1179173X221087524
8. Hartmann-Boyce J, Lindson N, Butler AR, McRobbie H, Bullen C, Begh R, Theodoulou A, Notley C, Rigotti NA, Turner T, Fanshawe TR, Hajek P. Electronic cigarettes for smoking cessation. *Cochrane Database Syst Rev.* 2022 Nov 17;11(11):CD010216
9. Pajai DD, Paul P, Reche A. Pharmacotherapy in Tobacco Cessation: A Narrative Review. *Cureus.* 2023 Feb 16;15(2):e35086
10. Lu T, Li X, Zheng W, Kuang C, Wu B, Liu X, Xue Y, Shi J, Lu L, Han Y. Vaccines to Treat Substance Use Disorders: Current Status and Future Directions. *Pharmaceutics.* 2024 Jan 8;16(1):84